

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben házas korára:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczna-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadadja
 vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Beöthy László eskütétele.

Bécs, október 23.

Ma délelőtt tette le az esküt *Beöthy* László kereskedelmi miniszter a király kezébe. *Beöthy* titkárával, dr. *Jármy* Elemérral vasárnap délben érkezett Bécsbe és a bankgassei magyar palotában szállott meg. Vasárnap este megérkezett Bécsbe gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök is és még este hosszasan tanácskozott a kereskedelmi miniszterrel. A miniszterelnök ezután *Tomasics* Miklós horvát bánnal tárgyalt.

Ma délelőtt a miniszterelnök meghallgatta *Vértessy* Gézának, a király személye körüli miniszterium államtitkárnak jelentéseit, féltíz órákor pedig *Beöthy* Lászlóval együtt, mindketten diszmagyarban, a Hofburgba hajtottak, a hol az új kereskedelmi miniszter letette az esküt ő felsége kezébe. Az eskütételnél a miniszterelnökön kívül mint zászlós ur gróf *Apponyi* Sándor királyi főkamarszter segédkezett. Az eskümintát dr. *Révy* Ferenc miniszteri tanácsos olvasta fel. Az eskütétel után a király *Beöthy* Lászlót külön kihallgatáson fogadta. Azután *Beöthy* meglátogatta az osztrák és a közös kormány tagjait.

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök déli fél egy órákor külön kihallgatáson jelent meg a királynál és beszámolt az ellenzékkel folytatott tárgyalások eredményéről.

Képviselőház ülése *Kabós* Ferenc elnök fél 11 órákor nyitja meg az ülést. Elparentálja *Görgey* László képviselőt és felhatalmazást kér, hogy a *Görgey* halála folytán megüresedett miskolci II kerületi képviselőbetöltéséhez a szükséges előkészületeket megtehesse. Bemutatja Csanádvármegye feliratát az obstrukció ellen és Hajdumegyének a sajtószabadság biztosítása iránt való kérvényét. *Lovassy* Márton az első kérvény hovautalása tekintetében, az elnöki indítványval szemben ellenindítványt tesz. Sorra kerülnek a mai ülésre halasztott névszerinti szavazások.

Dési a helyzetről. *Dési* Zoltán ma egy újságíró előtt a következőket mondta:

— A két függetlenségi párt kötött marsrutával indult harcba. Rut megszegése volna tehát, ha mi a másik függetlenségi pártot elszigetelnők.

A békeakció.

A béketárgyalások szünetelnek, újat tehát a békeakciónál sem lehet hallani. A függetlenségi pártörökök által kiküldött szűkebb bizottság, melynek tagjai hir szerint *Batthyány* Tivadar gróf, *Désy* Zoltán és *Károlyi* József gróf s amely szűkebb bizottságnak a választói reform részletei felett kell megegyezésre jutni, serényen dolgozik, de természetesen olyan titokban, hogy a tanácskozásainak részleteiről semmit sem lehet megtudni. Az általános és egyenlő választói jog tekintetében a függetlenségi pártok teljesen egyetértének, marad tehát mint eldöntésre váró, a titkosság, amelyben tekintettel a legutolsó választások tapasztalataira, szintén nagyon könnyen meg fognak egyezni.

Ezzel szemben bécsi politikai körökben a béketárgyalásokról kedvezőtlen hírek terjedtek el. Ma délben Budapestről olyan hírek érkeztek, hogy a béketárgyalások már meghiusultak, mert *Justh* Gyula a választóreformra nézve már most kötelező ígéretet kíván.

A miniszterelnök audenciáján e hir szerint már a béketárgyalások kudarcáról tett jelentést a királynak. Egy más bécsi forrás szerint a béketárgyalásokat még néhány napig folytatni fogják, de e hétnél tovább már nem vár *Khuen*.

Az elnökség béketárgyalásai látszat szerint legutóbb arra vezettek, hogy a béke csakis úgy hozható létre, ha *Justh* Gyulát izolálják pártjától, vagy magát a pártot a többi ellenzékttől. Igen erős a törekvés, hogy az ellenzék kebelében tisztázzák az általános választójogra s a véderőreformra vonatkozó álláspontokat, úgy, hogy ha az egyezés nem jön létre, végül *Justh* Gyula néhány legjobb hívével egyedül és tehetetlenül maradjon az obstrukció pártján.

Tudomást szerzett ezekről a híresztelésekről *Justh* Gyula is, aki ma reggelre méltatlankodva reflektált erre a mindenesetre alapos helyzetismeretre valló tervre.

— En nem tudtam ilyen izoláló törekvésekről, — mondotta *Justh* — de ha sikerülne is ez az izolálás, mi elég erősnek érezzük magunkat, hogy tovább haladjunk utunkon és elérjük a célt, amelyet magunk elé tűztünk. Remélhetjük ezt annál inkább, mert mi nem személyek, hanem elvek érdekében indítottuk meg az obstrukciót.

A képviselőház folyosóján a *Justh*-párt táborában nagy izgalmat keltett az a hir, hogy tegnap éjjel titkosan bizalmas értekezletre jöttek össze: *Andrássy* Gyula gróf, *Tisza* István gróf és *Károlyi* Mihály gróf s tanácskozásuk

egyetlen tárgya a választói jog kikapcsolása volt és a *Justh*-párt izolálása. Az értekezlet a Nemzeti Kaszinóban volt s ma reggel, hogy a képviselők a Ház folyosóján összejöttek, ezt a hirt állították keresztnek a béke sirdombja fölé.

A munkapárti folyosón is megerősítették, nem ezt a hirt, hanem azt, hogy a béke megkapta az utolsó injekciót s november első napjaiban megszületik az új fordulat: az elnökség megválása.

November első napjaiban lemond *Berzeviczy* elnök s vele szolidáris két elnöktársa. De úgy *Návayt*, mint *Kabós* Ferencet újra megválasztanák s *Berzeviczy* helyére *Tisza* István gróf kerül házelnöknek, aki a házszabályok szigorú kezelésével tenné lehetetlenné az obstrukciót.

E szigorú kezelés mellett azt remélik, hogy két hét alatt átöshetnek a véderő törvény általános vitáján s aztán az ex-lex elkerülése végett rátérhetnének a költségvetés tárgyalására.

Ha ez a terv nem valósulhatna meg, akkor következnek az ultima ráció: a házfelosztás s az új választások kiírása februárra.

Lukács László miniszter ma korán megjelent a Házban s tanácskozássra vonult *Berzeviczy* Alberttel. Ugy mondják, a »vagy-vagy«-siettetése végett.

Elhunyt képviselő. Miskolcraól jelentik: *Görgöi* és *topovci Görgey* László, Miskolc város déli kerületének országgyűlési képviselője és törvényhatósági bizottságának tagja, a diósgyőri ág. ev. egyház felügyelője e hó 23-án hajnali fél 4 órákor 68 éves korában meghalt. Temetése e hó 25-én lesz Miskolcon. A miskolci déli kerületben pótválasztáson választották meg a múlt év augusztus havában, mivel *Serenyi* Béla gróf földmívelésügyi miniszter a selmecbányai mandátumot tartván meg, a miskolci mandátumról lemondott, *Görgey* Kubik Béla ellen választották meg nagy többséggel. Családja Miskolcon lakott. *Görgey* László hosszabb idő óta betegeskedett és hosszas szenvedés után hunyt el. Özvegyén kívül Adél nevű leánya, valamint fiai: *Görgey* László borsodmegyei aljegyző, *Görgey* Viktor honvédszázados, *Görgey* Aladár gépészmérnök-hallgató, fivére *Görgey* József nyug. cs. és kir. tábornok, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTRÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos**

Fetser püspök üdvözlése.

A Kath. Kör, az urak kongregációja és a Kath. Legényegylet tisztelgése.

Vasárnap ismét előkelő férfiak egész tömege kereste fel a magas királyi kitüntetésben részesült s köztisztviselőben álló főpapot: Fetser Antal felsz. püspököt, közéletünk e kimagasló alakját.

Ezuttal a Katholikus Kör, az urak kongregációja és a Kath. Legényegylet vezetői és tagjainak egyrésze jelent meg a püspök előtt, hogy üdvözléjék a Ferenc József rend gyémánt csillagos keresztjével történt kitüntetésé alkalmból.

Fetser Antal püspök lekötözött szívéllyel fogadta a tisztelőket s meleg szeretettel ragyogta be az egész ünnepe aktust.

A Kath. Kör tisztelgése.

Első sorban a nagyváradai Kath. Kör elnöksége és tagjai köszöntötték az érdemekben gazdag főpapot.

Dns László nyug. városi főgyógyász, a Kör világi alelnöke üdvözölte Fetser Antal püspököt. Csinos beszédében kiemelte, hogy az ünnepektől a Kör alapítása óta annak nemcsak lelkes tagja, hanem bőkezű, áldozatkész támogatója is, akit úgy a Kör vezetősége, mint minden tagja benső szeretettel, hálás tisztelettel vesz körül s így kiakarja venni részét az örömből is, a jól megérdemelt kitüntetés alkalmból.

Dns László beszédjére Fetser Antal püspök a következő szavakkal válaszolt:

Igen tisztelt alelnök ur, kedves tagtársak! Szívem mélyéből köszönöm a szeretetnek azt a megnyilatkozását, mely az alelnök ur szavaiból és az önök megjelenéséből felém sugárzik. A szeretet hozta önöket ide s a szeretet fény-sugara mellett az érdem is nagyobbak látszik. Mikor a Katholikus Kör, ez az első katolikus jellegű egyesület városunkban megalakult, céljával azt tűzte ki, hogy a hivatást a szeretet jegyében hozza egymáshoz közelebb. Ma, amikor annyi veszély fenyegeti az emberi társadalmat, a szeretet egy ilyen fókuszának jelentőségét kicsinybe venni nem lehet. En magam is tanúsítom, hogy a Katholikus Kör ezt a hivatását mindenkor fényesen betöltötte s szívemből kívánom, hogy a jövőben még fényesebben, még nagyobb körben hinthesse nemcsak működése áldásait. (Eljenzés.)

Az urak kongregációja.

Ezután az Urak kongregációja nagyváradai kolóniájának nevében a praeses dr. *Hoványi Gyula* a következő lendületes szép beszéddel köszöntötte a püspököt:

Méltóságos Uram!

Az Urak Mária kongregációja tiszteleg előtted. E tisztelgésre kedves alkalmat adott nekünk őfelségének apostoli királyunknak azon legmagasabb ténye, hogy megyés püspökünk kezdeményezésére és a magyar kormány elterjesztésére tégedet a jeles Ferenc József rend középkeresztjével és hozzá még a gyémántokkal kitüntetni méltóztatott.

Mi, kongreganista testvéreid testvéri szeretettel kívánjuk, hogy az Isten bősége szálljon rád és kérünk, hogy a kongregációt ezentul is támogatni kegyeskedjél.

Mert elvitathatatlan tény, hogy a tudás birodalmának öröndetes szélesbedésével, ismétlen öröndetes szélesbedésével, — mert mi nem vagyunk mohamedánok, kik azt tartják, hogy

az embernek csak a szent könyvet kell tudnia, minden más tudás veszedelmes és felesleges — karöltve a vallásosság öregbedésének, belső megerősödésének előre kell haladnia, mert lelki nemesítés nélkül csupán a tudásra támaszkodó haladás ez az egyoldalú polgárosodás okvetlenül a tönk szélére vezet!

Ha kétségtelenül mindenkinek joga van a tudáshoz, amint van, akkor az is bizonyos, hogy mindenkinek joga van hinni, kötelessége is. Hisz lelkünk is van. Hisz az a nélkülözhetetlen tekintély és szabadságnak egyedüli kikéltője; Charitás.

Eonélfogva a magyar nemzet valódi haladásának szent ügyét szolgálja mindenki, aki a kongregációt, a hitbuzgalmi társaságot támogatja, hol a Charitást ápolják.

Ismerem lelkületedet, mi bizton számítunk arra, hogy a kongregációt mindenkor istápolni fogod.

Az Isten éltesen.

Dr. *Hoványi Gyula* mélyen átértett beszédjére a püspök meghatottan a következőket válaszolta:

Kedves barátom, kedves kongreganista testvéreim! Szívem mélyéig meghatottak azok a szavak és érzelmek, melyekkel engem fölkeresni szivesek voltak. Teljesen osztom azt, amit az én kedves barátom hangsúlyozott, hogy mindenkinek joga van a tudáshoz, mindenkinek kötelessége hinni, mert mindenkinek joga van a boldogsághoz. Es mikor ez a kongregáció első sorban a boldogság felé való működést fokozza, akkor azt a célt akarja elérni, amelyre az ember az Istentől teremtve van. Mikor pedig a kongregáció kifelé apostolkodik, mindig szeretettel, akkor is magasabb célt munkál a kath. egyház szellemében, mert az egyház hitrendszerében benne van a kifelé való apostolkodás. Az egyház nem támad soha, mindig csak védekezik; s ha stratégiai szempontból a védekezés néha támadó, ezt mindig csak a defenziva által szabott határok közt, a szeretet parancsának szigorú szemeltartásával teszi. Nagy hivatást látok a kongregáció számára és nagy reménységet fűzök működéséhez abban a most lefolyó nagy mérközésben, melyet legkiválóbb államférfiaink is a világ nézetek harcának ismernek föl. A harc kimenetele függ minden közkatonaótól, hiszen azt szokták mondani, tiszteljétek a közkatonaót, nagyobbak ők, mint a hadvezérek. Mégis a diadal első sorban a vezérekétől, a tisztikartól függ. Ez a tisztikar az urak kongregációja, mely meggyőződve lévén igazairól, diadalra vezeti a hadsereget. Természetfölötti erő, Mária pártfogása vezeti önöket s nincs nagyobb hatalom Istene után Szűz Máriánál. Fejtsék ki áldásos munkásságukat saját, hozzátartozóik, a haza és az emberiség boldogulására; nincs kétség jövő diadaluk felett. Szívemből kívánom, áldja meg mindnyájukat Szűz Mária az ő kedves magzatával.

A Kath. Legényegylet.

Dr. *Vucskics Gyula* egyleti elnök üdvözlő beszédében felemeltette a kapcsolatot, mely a kitüntetett főpapot az egyesülethez fűzi. Egyik alapítója, nagy jóltevője s egyetlen disztaga ő az egyletnek. Ott állott az egylet bölcsőjénél, részt vett az egylet küzdelmeiben, bölcs tanácsokkal s nagy anyagi áldozattal támogatta, legyen szabad most az egyletnek résztvennie a püspök örömdében, kitüntetésében. Amikor kívánják, hogy a király nagy kitüntetését sokáig viselhesse, egyuttal ajánlják az egyletet továbbra is jóakaratu támogatásába, szeretetébe.

A meleg közvetlenséggel előadott üdvözlő

beszédre Fetser püspök a következő közvetlen szavakkal válaszolt:

Kedves barátom, tisztelt urak!

Nagyon köszönöm a szives figyelmet, hogy engem fölkeresni szivesek voltak. Mikor az én Vucskics barátom kezébe vette a Legényegylet zászlaját, azonnal támogatója lettem, mert szükségét láttam az iparos ifjuság oly irányu nevelésének, amint az a legényegyletekben történik, másrészt pedig kegyeletes szeretet is fűz engem az iparossághoz, hiszen én is iparos családból származom. Gyermekkoromból emlékszem arra, hogy az iparosságtan a családi érzés mennyire ki volt fejlődve. Az iparos neje anyja volt nemcsak gyermekeinek, hanem a segédeknek és inasoknak is, kiket mind a családhoz tartozóknak tekintettek. Később ez a viszony megváltozott, ma nagyobb a szabadság, de a szabadság el is távolított sokakat a családi tűzhely melegtől. A műhely a mai fejlődésben kitűnő a régi egyszerűség megváltozott. A régi családi együttérzésre azonban ma is éppen úgy szükség van s ezt a Legényegylet hivatása megadni. Szivesen vettem tehát mindenkor részt az egylet életében, támogatni fogom egyesületüket mindenkor, sőt másoknak is csak jóakarataiba fogom ajánlani a kath. egyesületüket a virágzásnak mielő magasabb fokára emelkedjék.

A népfürdő terve.

204.000 koronába kerül.

Evek óta sürgetik Nagyvárad törvényhatóságában a népfürdő felállítását. A városi mérnöki hivatal készítette is egy tervet, de erre ráolvasta a miniszter, hogy egyszerű lemásolása a pozsonyi népfürdőnek, amely azonban nem elég célszerű, de a rendelkezésre álló terület miatt kénytelenek voltak úgy építeni. Nagyváradra pedig csak megfelelőbb terv szerinti építkezést hajlandó jóváhagyni.

Ezen miniszteri leirat folytán készítette a mérnöki hivatal a most bemutatott tervet.

A törvényhatóság újabbban a Laportamalom területét jelölte ki a népfürdő helyéül, s a mérnöki hivatal ide is készítette a tervet is.

Két épület van tervezve. Az emeletes sarok épület a népfürdő, egy földszintes épület pedig a gondnoki és szolga lakás céljaira szolgálja.

A fürdő beosztása németországi mintára készült. A földszinten a férfiak részére, az emeleten a nők részére lesznek a fürdők. A zuhanyfülkék teljesen zárt helyiségek lesznek, s mindenikben egy-egy lábfürdő medence is készül. Ezekon kívül kilenc kádfürdő, tíz káddal.

A két zuhanyterem 24—24, összesen 48 zuhanynyal.

Az emeleten a női fürdő éppen ilyen beosztással, azon különbséggel, hogy 10 kádfürdő lesz, 11 káddal.

A padláson lesznek a szárító helyiségek.

A fürdő télen és nyáron használható lesz. A zuhanyokban és a kádfürdőkben állandóan hideg és meleg víz áll rendelkezésre. A helyiségek fűtése alacsony nyomású gőzfűtéssel van tervezve s az egész berendezést egy központos kazántelep táplálja. A pincében elhelyezett két darab öntött vaskazánban fejlesztik a gőzt, ahonnan egy közös gőzelosztóba vezetik. A

gőzelosztóból ágarnak el a vezetékek a melegviz fejlesztés és központi fűtés számára. A meleg víz két darab 2000 liter űrtartalmú, vörösréz ellenáram melegfejlesztővel ellátott boyler segélyével történik.

A helyiségek úgy vannak méretezve, hogy a zuhanyfürdők óránként kétszer, a kádfürdők két óránként háromszor használhatják, ha egyszerre minden fürdő igénybe van is véve.

A földszintes épületben a gondnoknak 3 szoba, előszoba, konyha, kamara; a szolgának 1 szoba, előszoba, konyha és kamara van tervezve.

Ezután a költségekről számol be a mérnöki hivatal.

A fürdő épület felépítése, berendezése, villanyosvezetékek nélkül 179.423 K 96 f., villamos-vezeték berendezés 3500 K, gondnoki és szolgáló lakó épület 16.495 K 68 f., kerítés, telekredezés 4636 K 97 f., összesen az egész népfürdő létesítése 204.056 K 61 fillérbe kerülne.

A jövedelem kiszámítása végett a terveket adja ki a tanács a városi számvevőségnek.

Csendélet Céckén.

Tegnap reggel a hideg hajnali időben rémes hír kezdett elterjedni ebben a körösvölgyi kis faluban. Még kékes köd fűtött a falu körül, mikor megindultak az első kis pásztor gyerekek az erdők felé a teheneikkel. Ilyenkor nagy zajjal bajtják ki a jószágokat s végigjárták az istállót.

Bulzán Demeter gazdának künn van a háza a falu vége felé, a vasut-vonal mentén. A tehénese öt óra tájban ment be az istállóba, hogy kihajtsa a már nyugtalankodó állatokat.

Holttest a széna közt.

Alighogy belépett, ijedten hátrált vissza: a jászolba lezuhanva, félig kifordulva a sűrű szénával tömött jászolból a gazda: *Bulzán* Demeter feküdt mozdulatlanul merevséggel. A megrémült gyerek kiabálni is elfelejtett s nyöszörögve húzódott ki. Természetesen egy pár perc alatt futó tüzként terjedt el a rémes hír s az ébredő kis falu kapva kapott a nem mindennapi szenzáción.

Mire azonban a falu másik végére ért a hír, akkorára egész borzalmas mélységre nőtt. Azt mesélték, hogy az öreg *Bulzánt*, akit *Buttyánnak* csufolt a nép, megölte valaki, még pedig úgy, hogy kihasználva a rettenetes erejű ember tehetetlenségét: éjjel tört reá. Az öreg *Bulzán* előző éjszaka sokat ivott s mámorosan feküdt le a szénapadlásra. Hajnal felé aztán a gyilkos vasvillával besurrant az istállóba s a villa 3 ágával átdöfte *Bulzán* nyakát.

Kiszáll az orvos.

Az esetről azonnal értesítették a helybeli őrsőt. A csendőrség *Soós* Mátyás őrsparancsnok utasítására azonnal akcióba lépett. Az első terep-vizsgálatnál azonban nem akadtak semmi pozitív adatra. Szúrás nyomát nem észlelték a tetemen. Azonban szükség volt erélyes intézkedésre, mert a meggyilkolt háza előtt nagy csődület támadt. A harcias oláhok lincselni akartak. Keresték *Bulzán* fiát, mert ellene fordult a gyanu. A nép, e jámbor szándékát hamar eloszlatta egy pár csodás erejű csendőr szólam!

Az első percben, ahogy *Elesddel* telefonon összeköttetést lehetett kapni, a körjegyzőség azonnal jelentést tett az esetről a szolgabíró-

ságnak. Kevéssel ezután megérkezett dr. *Wiss* *Jakab*, élesdi járásorvos, ki megvizsgálta a holttestet s kijelentette, hogy a halál okát nem lehet egész biztosan megállapítani külső körülményekből. Lehet, hogy agyszékelésben pusztult el a nagymennyiségben elfogyasztott alkohol következtében. A nyakon lévő erős horzsolások, kék foltok nem zárják ki azt a feltevést, hogy az illetőt megfojtották.

Különben *Bulzán* Demetert nem sajnálja sok ember Céckén. Közgyűlötségnek örvendett szegény.

A csendőrség jelentést tett az esetről a nagyváradi kir. ügyészségnek. A nyomozás erősen folyik s ezen nagyot lendít majd a boncolás eredménye.

Egy nagyváradi jogász rémtette.

Véres szerelmi dráma történt tegnap Budapesten, amelynek hőse egy nagyváradi joghallgató, *Krén* János, *Krén* Lajos közismert nagyváradi kucséber, többszörös háztulajdonos fia. *Krén* János tegnap *Budapestben*, az *Abbazia* szállodában agyonlőtte a kedvesét, *Posztechy* Irma, 16 éves leányt.

Krén János még 1909. augusztus havában ismerkedett meg a leánnyal; viszonyuk akkor vált nagyon bizalmasá, amikor a fiúnak haza kellett menni a szülei házához.

Azóta sokat leveleztek és *Krén* egyszermászor *Budapestre* jött.

Utóljára július hónapban volt ott. Azóta ritkábban is írt.

Szerdán levelet kapott a leánytól, melyben az arról panaszkodik, hogy kedvese elhagyta, pedig ő ezt a csalódást tul nem éli.

Krén megjött a fenyegetéstől és már pénteken *Budapestben* volt. A leányért szüleihez *Vendel-utca* 10. számú lakására egy boyt küldött, a leánnyal egész nap együtt volt, éjjel elmentek az *Abbazia*-szállodába, ahonnan a leány, aki felirónő volt egy mosó- és tisztító-intézetben, csak reggel ment haza.

Szombaton délután ismét találkoztak; a leány sirva panaszkolta, hogy nagyon izgalmas jelenete volt anyjával.

A fiu vigasztalta, azután elzalogosította télikabátját, mert nem volt pénze és újra elmentek a szállodába.

Vasárnap dében keltek fel; a fiu délután haza akart utazni.

A leány mindenáron ráakarta venni, hogy haljank meg együtt *Krén* sokáig ellenkezett, de azután maga is megbarátkozott az együttes halál gondolatával.

Elővette a revolvert, melyet két héttel ezelőtt vásárolt, odanyomta a leány mellére, arra a helyre, melyet a leány mutatott és elsütötte. A leány hátrahanyatlott és azonnal meghalt.

Krén azután maga ellen fordította a fegyvert, de ez nem sült el. A lövés zajára berohantak és kicsavarták a kezéből a fegyvert, *Krén* azonnal letartóztatták, aki kijelentette, hogy együtt akartak meghalni, mert nem lehettek egymásé.

A könnyelmű fiu tetteről a nagyváradi rendőrség értesítette a szülőket, akiket a szomorú esemény nagyon lesújtott.

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban

REICHARD áruháza

cézgnél, Fő-utca szereshetők be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.

TORNA CZIPŐK.

115

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

dívatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Följegyzések.

Jogászok. Ebben a lucskos, szomorú időben az ember el van készülve egy brutális, durva esetre. Sajnos, ezuttal kettőt is szállított be a napi riport. S az embert elfogná valami gunyolódó pszichizmus, ha ezekkel egy időben egy egészen speciális, szinte mondhatnám, hogy az érett és komoly gondolkodás, finom izlés mellett fényesen bizonyító eset is nem volna előttem.

Arról a két sápadt, beteg jogászról, akinek nevét ma dült betűvel szedték a rendőrségi kommunikációban, jobb hallgatni. Férgesek voltak s csak természetes, hogy az egyiket egy frongyos oláhval összeláncolva kísérték végig Szalontán, a másikat meg rendőrök fogták le egy pesti lebujsban, aminő kinlódva sütögette a rossz pisztolyt a homloka felé, miután már agyonlőtte a kedvesét. Jó mulatást nekik a börtönben! . . .

E két kellemetlen durvaságot rejtő tény mellett a jogászok egy nobilis mozgalmáról kell megemlékezni. Ismeretes az a szép kegyelet, amelylyel a nagyváradi jogászok adóznak minden évben a nagy halottaknak. Így Nagy Sándor emléktáblája előtt is. Ez különben kiváltságos hely, amennyiben itt mindig a jogászelnök szokott beszélni.

Azonban az emléktábla millieuje az utóbbi években annyira méltatlan lett az emlékezéshez, hogy ezen méltán felháborodtak a jogászok, akik ihletett lélekkel zárandokolnak el az emlékműhöz évről-évre. A házban ugyanis, melyen a tábla áll, esiszolt üvegablakok, diszkrét sárga színű függönyök mögött pazar (!) berendezésű kávéház hivatalkodik: az Erdélyi Borozó. Az elfonnyadt koszoru ugy fest, mintha koresmai cégér lenne; körötte stílusos fölírások, finoman vésett aranybetűkkel: Largyos ételek. — Figyelmes kiszolgálás. — Jó borok, éte . . .

A jogászok tehát elhatározták, hogy beadványt nyújtanak át a Tanácshoz: — tegyen intézkedést arra nézve, hogy e fonák helyzet megszűnjön. Nem akarják, hogy halottak napján a szónok szeme közé ne vessen egy bornő. Tegyük a kapun tulra a táblát. Végre is ennyi tisztelettel tartozik a város nagy fiának, hogy emlékét nem állítja vendéglői hidegfelvágotnak közé.

Különben ilyen mozgalom már volt egy pár évvel ezelőtt. Akkor nagyon mosolyogtak Aradon a nagyváradi furcsaság fölött.

Flutur.

Balthazar beiktatása. Debreczenből jelentik: Dr *Balthazar* Dezső ref. szuperintendens tegnap iktatták be az első debreceni lelkész székbe. A nagytemplomban reggel istentisztelet volt, a melyen Balthazar dr szónokolt. Utána, a presbiterium ülésén K. *Tóth*

Kálmán üdvözölte. Székfoglaló beszédében *valásfelekezeti türelmességre intett* kijelentvén, hogy a reformáció gócpontján mindent elkövet a kulturális haladás és az egyetem érdekében. Délben tiszteletére banket volt, este pedig több ezer emberből álló fáklyásmenetet rendezte.

UJDONSÁGOK.

P. Tomcsányi konferenciái.

P. Tomcsányi Lajos, a magyarországi jezsuitáknak e kiváló alakja, tegnap délből Nagyváradra érkezett s este meg is kezdte a kispapok egy hélig tartó szentgyakorlatainak a vezetését. Ez bizony elég sok dolgot ad e napokra P. Tomcsányinak, hisz naponként három beszédet tart a szemináriumban, de azért készséggel vállalkozott, hogy esténként a helybeli kath. intelligencia számára tart konferencia beszédeket.

Ma fogja az elsőt tartani *este fél 7-kor a jogakadémia* disztermében. Ezen előadásokon hölgyek is megjelenhetnek, de különösen ajánljuk a kath. intelligens férfiaknak, hogy ne mulasszák el ezt a ritka alkalmat. *Szerdán* este 6-kor a Szt. László intézet kápolnájában (Szaniszló-utca) az Olláregylet és Patronázs tagjaihoz fog beszélni. *Csütörtökön* és *pénteken* este fél 7-kor ismét a jogakadémián folytatja konferenciáit.

* **Szacsavay Imre emléknappja.** Ma délelőtt 9 órakor lesz a gyászi tisztelet Szacsavay Imre, a függetlenségi nyilatkozat alkotójának lelkiüdvéért, a *Szent László* plébániái templomban. Utána megkoszorúzzák a vértanu szobrát. 25-én, szerdán este 8 órakor pedig a Szacsavay-asztaltársaság tart ünnepélyes társas estélyt a Rimanóczy-vendéglő külön helyiségében, Szacsavay emlékére.

* **Az új egyetemek.** Aradról jelentik: *Glattfelder* Gyula csanádi püspök, a ki jelenleg Aradon tartózkodik, egy hírlapíró kérdésére elmondotta, hogy tudomása szerint *Debrecen* egyetemet, *Temesvár* pedig műegyetemet fog kapni. A kultusz-kormány azonban több főiskolát akar felállítani vidéken és a püspök megígérte az aradiaknak, hogy igyekezni fog közbenjárni, hogy az új főiskolákból Arad is kapjon egyet.

* **Az élesdi főszolgabírói lak.** Az élesdi főszolgabíró lak javítási munkálatait befejezték. Tegnap az államépítészeti hivatal a javítási munkálatok befejezéséről jelentést tett az alispánnak. A jelentés kapcsán javasolja a hivatal, hogy a főszolgabírói lak padlásán lévő nagymennyiségű régi iratot minél előbb hordassák le, mert az veszélyezteti a lakás épességét.

* **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Themleitner* György pénzügyi számgyakorlókot számíttá nevezte ki.

* **Stanczel adománya.** A debreceni róm. kath. egyháztanács folyó hó 21-én *Grók* Ferenc prépost-plebános elnöklele alatt tartotta ülését. Egy csomó kevésbé jelentős tárgy elintézése után az elnök igen meleg szavak kíséretében terjesztette be azt az iratot és a vele kapcsolatos értékpapírokat, a melyeket *Stanczel* Ferenc nyugalmazott egyetemi tanár adott át neki. Az irás arról szólt, hogy *Stanczel* Ferenc minden vagyonát értékesi-

tette, takarékbba helyezte s az egész összeget különféle jótékonycélokra ajánlja fel. A második róm. kath. templomra adott hatvanegyszer koronát, a *Therésianum* árva nevelő intézetnek ötezer koronát, a *Svetits* leánynevelő intézetnek ötezer koronát. Az egyháztanács háálás köszönettel vette a jótékony adományokat, a melyek *Stanczel* Ferenc nagylelkűségéről tettek kétségtelen bizonyosságot. Elhatározta az egyháztanács, hogy *Stanczel* Ferencnek meleg köszönetet szavaz, ezt jegyzőkönyvbe foglalja s a vonatkozó kivonatot *Grók* Ferenc prépost-plebános és *Váczy* János egyházi gondnok küldötték utján juttatja a jótékony adományozó kezeihez.

* **Köszönetnyilvánítás.** Weinberger Lajos, az *Emília*-malom tulajdonosa 1 zsák lisztet volt kegyes az Országos Gyermekvédő Liga által fenntartott Inasotthonnak adományozni. A szives adományért a vezetőség ez uton nyilvánítja háálás köszönetét.

* **Csendőrök és civilek harca.** Tegnap este, fél 7 óra tájban, véres esemény játszódott le Szacsavay-utcán. Több kocsi és hetes összeverekedett. Eppen arra sétáltak *Szöke* Ferenc és *Dancs* László csendőrösvezető, a nagyváradi csendőriskola növendékei, kik a verekedőket szép szóval felhívták, hogy ne bántsák egymást, hanem távozzanak. A verekedők erre szidni kezdték a csendőröket s azt mondták nekik, hogy a csendőr nem rendőr. Nekik csak a rendőrség parancsol s a csendőröket megtámadták. *Pataki* János fuvaros *Szöke* Ferenc csendőrösvezetőt a földhöz vágta, mire *Dancs* László kardot rántott, melyet azonban nem vehetett használatba, mert *Kór* Gyula fuvaros azt megragadta. Mikor a csendőrök látták, hogy támadóikkal szépszóval nem boldogulhatnak a tettelegességek után kardot rántottak. *Pataki* Jánost *Szöke* csendőrösvezető, *Kór* Gyulát pedig *Dancs* László sebezte meg. *Szöke* Ferenc csendőrösvezetőt a verekedők egyike egy doronggal ütötte meg száján oly erővel, hogy alsó ajka behasadt. Sérült fuvarosokat a biharmegyei kórházban ápolják. Sebük 20 napon belül gyógyul. Rendőrség értesítette a csendőr-szárnyparancsnokságot s úgy itt, mint a rendőrségen az eljárás megindult annak megállapítása iránt, hogy jogos volt-e a kardhasználat.

* **Halottképek, mint husvizsgálók.** Biharmegyében nem egy község van, ahol a halottkém egy és ugyanazon személy a husvizsgálóval. Hogy mily veszélyes dolog ezt a két foglalkozást egy szőre bizni, különösen egyszerű paraszt emberekre, akiknek halvány sejtelmük sincs a fertőzésről, azt ugylátszik, a községi előljárók nem tudják kellőleg elbírálni. Erről a veszedelmes állapotról tudomást szereztek a földmivélsügyi és belügyminiszterek, akik most körrendeletet intéztek minden vármegyére alispánjához, melyben rámutatnak azokra a veszélyekre, amelyek a husvizsgálók utján keletkezhetnek, ha azok egyszerű mint halottkémi szolgálatokat is teljesítenek. E rendeletben meghagyják a miniszterek, hogy a halottképeket feltétlenül menessék fel a husvizsgálói teendőik alól.

* **Ujabb törv. a Jád vizének felhasználására.** Eddig a *Magyar Forgalmi r.-t.*, gr. *Zichy* Odón, gr. *Korniss* Károly nyújtottak be nagyszabású terveket az alispáni hivatalhoz a Jád vizerejének kihasználása végett. Amíg itt az engedélyesek a nagyszabású tervekkel egymással versenyeznek, addig egy újabb cég jelentkezik, a *Királyhágói bányáipar részvénytársaság*, mely egy nagyszabású ipartelep akar a termelt villanyból létesíteni a belényesi hegycs-

között. A királyhágói bányáipar i.-t. Kisbelényes, Kreszulya és Remec községek határában akar villanytelepet létesíteni és az így nyert villanyerő segítségével a vidéken nagy mennyiségben előforduló *banxid* bányászatait akarja megteremteni. A kulturmérnöki hivatal tegnap terjesztette be a vizierő mű engedély okiratának tervezetét azzal, hogy a megfelelő közszemlére való kitétel után a vízhasználati engedélyt adja ki az alispán. Az engedély megadása ellen az első engedélyesek kifogásokkal éltek, azonban a kulturmérnöki hivatal a kifogásokat nem tartja figyelembe vehetőnek, mert az érdekelt vizierőmű telepek sokkal jobban fognak léteálni, mint a királyhágói bányáipartelep vízi műve és így azoknak egyáltalán nem lesz hátrányukra.

* **Vérszegénység, étvágytalanság, idegesség, gyógyítására és gyenge gyermekek, valamint felnőttek, sápkórós fiatal leányok erősítésére a legkitűnőbb készítmény a KRIEGER-féle „Tokaji kina vasbor“.** Valódi 5 puttonos tokaji borból készül, nagyon kellemes ízű, hasa biztos. Kis üveg ára 3:20 K, nagy üveg 6 K a gyógytárakban. Póztán küldi utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után Krieger Korona-gyógyszertára, Budapest Kálvin-tér.

* **Razzia.** Tegnap hajnalban nagy csapat rendőr indult ki razzára *Becsey* Ignác rendőrmester vezetésével. Körül gyűrűzték a várost és este 9 órára 157 férfi és 16 nő lett mint hely és foglalkozás nélküli, a rendőrség kihágási ügyosztályán előállítva. Az összet fogdosott csavargók nagy száma szomorú előjele a bekövetkező szigorú télnek.

* **Uri fiu a csendőrszuronyok között.** Egy uriasan öltözött fiatal embert kísérték a csendőrök a nagyszalontai járásbíró-ság börtönébe. A fiatal ember *Zsurkucz* Vazul, a mezőikácsi görög keleti lelkész egyetlen gyermeke, aki azonban a szülők minden igyekezte dacára sem tudott tisztességes ember maradni és csakhamar elzüllött. Nagyváradon még ismeretesek egy szerencsétlen, rossz utra tévedt uri leánnyal közösen végzett üzemei, s a rendőrség öt évre ki is tiltotta a város területéről. Legutóbb *Bikács* községben tartózkodott, ahol idejének legnagyobb részét a kocsmában töltötte. Tegnap *Furkucz* Jánossal együtt ittak és itt találkoztak *Gergely* Péter sertéskereskedővel, akit alaposan berugattak és a részeg embertől ellopták a pénztárcáját, melyben 58 korona készpénz volt. Jó későn vette észre a lopást *Gergely*, aki azonnal jelentést jett a csendőrségnél. A csendőrség *Zsurkucz*át és a társát letartóztatta és Nagyszalontára szállította, ahonnan az ügyészségre fogják átvinni.

* **Kivándorlás.** A Cunard amerikai hajós részvénytársaság tegnap tudatta az alispánnal, hogy e hó 14-én Fiuméből a *Carpathia* hajóval 15 biharmegyei ember vándorolt ki Amerikába.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer**-féle fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x Szabadalmazott folyton-égő meteor kályhák, kályha-tálcák, ellenzők, fakosarak, széntartók nagy választékban TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x Október havában megjelenő magyar és német folyóiratok nagy választékban érkeztek. Kérjen mutatványszámot. Benkő Artur. Telefon 870.

x Csillár és fémáru gyártási telep: Nagyvárad Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bemer-tér 3. Telefon 556. Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petrolenumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; villamos motor, világítási és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel STERN ADOLF. 33

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy Óváry Lajos kályhás üzletét átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk

ÓVÁRY TESTVÉREK cég alatt.

Kiváló jószágú modern és izlése kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűsebb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak. Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel Óváry Testvérek kályhás iparosok (Óváry Lajos utódai). Csengeri-utca 27. szám.

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól. Bőrli árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellsmert olcsó áron szerezhethet be.

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783. Figyeljünk a czégre!

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Rimanóczy-utca 9. l. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzalog kölcsönöket, Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSÓ KÖLCSÖNT folyósítai.

Rimanóczy műbutorgyár.

::: Állandó bútorkiállítás. :::
I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.
Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.
Raktár és iroda: Rákóczy-ut, saját ház.
::: TELEFON: 796. :::
Költségvetés díjtalan.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Az adjutáns.
Szerda: Az adjutáns.
Csütörtök: Artatlan Zsuzsi.
Péntek: Ezred apja.
Szombat: Theodor és Társa.
Vasárnap d. u.: Iglói diákok, este Az adjutáns.

Az adjutáns.

Schönthan és Österreicher, mint libretto írók, Winterberg Róbert mint zeneszerző nem tartoznak a leghíresebb s legnépszerűbb szerzők közé. De amiképen nem mindig az a legjobb áru, amelyik a legszebb üzletből kerül ki, azonképen az irodalmi és művészeti munkák sem mindig akkor a legjobbak, ha a divatos nevek valamelyike van aláírva. A diadalmas bécsi muzsika nem csak akkor érdemes a sikerre, ha Lehár vagy Fall, vagy Strauss műhelyéből került ki. Winterberg muzsikája például az Adjutánsban ezek bármelyikével kiállja a versenyt.

Az első zeneszámot mindjárt, olyan csinosnak találtuk, hogy megjegyztük magunknak, dicséret céljából. Azonban a másodikat s a harmadikat is meg kellett volna jegyeznünk, végre láttuk, hogy az összes zeneszámok olyan szépek, a valcerek olyan dallamosak, a kuplék olyan érdekesek és az indulók olyan temperementumosak, hogy igazán egyetlen kivetni valót sem találtunk közöttük. Az egész darab zenei értékét nagyon emelte az a három szép szám, amelyeket Váradi Aladár karmester a saját szerzeményeiből illesztett bele. Ezek: Zsigmondi belépője, az 5 »Nézi-nézi...« szövegű angol táncdala s Leóvey harmadik felvonásbeli kupléja, amelyet a vasárnapi be-

mutatón nem kevesebb, mint tizenöt-ször kellett megismételnie.

A darab tárgya Hennerdorf báró, a hegedűművész és eladósodott főhadnagy és Hardenstein Erna hercegnő romantikus szerelmi története, kiket egy ideig elválaszt egymástól az önérzet, azután ismét és végleg összehoz a szerelem. A hercegnő különben az ulánus ezred patronessze s a báró a kiválasztott adjutánsa. Innen a darab címe. A tartalmát nem mondjuk el, ugysis mindenki meg fogja nézni.

A hercegnő szerepében F. Károlyi Leona urnő egyikét aratta legszebb sikereinek. Végtelenül fess megjelenése, kifejező játéka, gyönyörű éneke oly közvetlen hatással volt reánk, mintha most láttuk volna legelőször a színpadon. Hangja kristálytisztán s imponáló erővel csengett, fényes s kiváló izlésre valló toillettejei, a stilizált ulánus ruha, a kék és a drapp selyemöltöny nemcsak a hölgyeket ragadták el, hanem minket is bámulatba ejtettek, Zsigmondi Anna egy táncos szubrett szerepet adott és pajzán jó kedve, pazar toillettejei és kedves, szép éneke mint mindig, most is igazi s megérdemelt sikert szereztek számára.

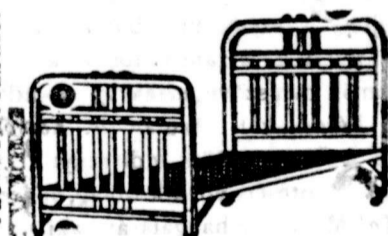
A fess főhadnagy báró szerepét Medgyaszai játszotta. Miután tenorista kvalitásairól még máig sem volt alkalmunk meggyőződést szerezni, csak azt mondhatjuk róla, hogy ügyes játéku, kellemes hangu bonviván, aki könnyű énekszámait gondosan, izléssel és sokszor meleg érzéssel adja elő. Határozottan szép sikere volt, amit örömmel jegyeznünk fel.

A komikus elemet Leóvey képviselte Frenkelberg zsidó szerepében s különösen a fentebb már említett kupléjával aratott óriási sikert. A szöveg tizenöt strolóját Váradi Aladárral együtt költötték. Ignácot a konfidens fiut Darázs kardalos meglepően, ügyesen és zajos tetszés mellett játszotta, Szépen sikerült Nádasi és Medgyaszainé elegáns táncmutatója. Az énekar is szépen énekelt. A zenekar a mű hangszerelelszéli szépségeit igen jól kifejezésre juttatta. Rendezés kifogástalan, a kiállítás elsőrangú, sőt fényesnek mondható, ugy ruházat mint díszletek dolgában.

Sok ilyen szép sikerű darabot szeretnénk látni.

Szentbernáti barátok. A Szigligeti színház legközelebbi premierje november 1-én lesz. A Szentbernáti barátokat, ezt a határos pompás darabot adják Nagyváradon ezt a szenzációs darabot még nem adták elő s most pompás kiállítással, pontos betanulással mutatják be.

Vas és rezubutor

gyári raktár

Szekrenyagy. 3] matracca! 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

Hangverseny a Mensa javára.

A nagyvárad kir. jogakadémia ifjúsága nagyszabású hangverseny rendezésén fáradozik már hetek óta. A táncal egybekötött hangverseny november 5-én, 8 órakor lesz a *Kereskedelmi Csarnok* összes helyiségében. A művészies és változatos műsor minden tekintetben érdekesnek ígérkezik.

Az ifjúság gróf *Széchenyi* Miklós megyés püspököt kérte fel fővédnökül, aki a fővédnökséget el is fogadta. Ezenkívül — mint értesülünk — közéletünk több kiváló tagja lesz felkérve a védnökség elfogadására, u. m. Radu Demeter dr. gör. kath. megyés püspök, Hlatky Endre főispán, Miskolczy Ferenc főispán, Fetser Antal felsz. püspök, báró Szentkereszti Zsigmond tábla-elnök, Bozóky Alajos udvari tanácsos, Rimler Károly polgármester, Fráter Barnabás alispán, Hoványi Géza dr. országgyűlési képviselő, Adorján Emil dr. ügyvéd és Moskovits Miksa mérnök.

A meghívókat e héten bocsájtták és a műsort művészies plakátokon hirdeti az ifjúság. A hangverseny rendezésére *Vessey* Kálmánt a jogakadémia egyik agilis tagját kérte fel az ifjúság, aki *Számboróvszky* Rezsővel, a jogakadémiai Segélyegylet elnökével a következő tartalmas és nívós műsort állította össze: Wallace: *Maritan* nyitány. Előadja a postások zenekara. Enekszó (operett áriák) éneklő *Horváth* Mici urleány. Biró előt. Szavajja *Vári* F. János. Duett Beethoventől. Előadják *Zay* Margit urleány (zongorán), és *Mezey* Zsigmond dr. (hegedűn). Versei. Irta és felolvassa *Branyicsky* Dezső. Cimbalom szóló (opera áriák) Előadja *Mezey* Micike urleány. Dvorsák quintett. Előadja a *Szalay* *Stefánia* kamarazenekara. Csevegés. Tartja Faragó Zoltán. Nagy duett. Eneklők *F. Károlyi* Leona urnő és *Krüger* Jenő dr.

SPORT.

A Vilmos huszárok lóversenye. A 7-ik Vilmos huszárezred tisztikara nagyszabású ezred versenyt rendez október 29-én a debreceni versenypályán. A verseny kezdete délután 1 órakor. Az érdekes sport ünnepélyre az ezred nagyváradai tisztikarából is sokan rándulnak át Debrecenbe.

Igazságszolgáltatás.

A köbölkúti gyilkosság.

Hatodik napja folyik a tárgyalás a szenzációs és rejtélyes köbölkúti bűnyben. Má a befejezést nyertek a tanuvalomások és a del előtt folyamán megszövegezték az esődtek e é intézendő kérdéseket. Azután dr. *Kotz* a negyedrendű vádlott védője indítványt tett a bizonyítás kiegészítésére vonatkozólag, nevezetesen kérte *Pokol* Mihály kihallgatását, aki ellen hamis tanúzásra való felbujtás miatt ez ügyből kifolyólag megindult a bűnvádi eljárás, azután dr. *Jakobovits* Emánuel ügyvéd és *Korpás* János kihallgatását. A törvényszék azonban a bizonyítás kiegészítését nem rendelte el. Fél tizenegy óra után dr. *Kármán* Elemér mondotta el azután ügyesen megkonstruált, nagy ékesszólással előadott vádbeszédét. Délután került a sor a védőbeszédre. Dr. *Papp* János,

az elsőrendű vádlott védőjének több mint másfélórás hatásos védőbeszéde után dr. *Medvigy* Gábor győzőrű védőbeszédében éles logikával cáfolta meg az ügyész vádjait. Holnap kerül a sor dr. *Kotz* védőbeszédére. Itélet holnap délutánra várható.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézete.

Üvegcsiszoló és tükör árugyár.

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főlisztelendő papság szives figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezések készítésére, művészies és egyszerűbb kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

Héderváry Bécsben.

Bécs, okt. 23.

(Saj. tud.) Héderváry miniszterelnök mai kihallgatásán a multheti politikai helyzetéről számolt be. A kihallgatás kizárólag információs jellegű volt. A miniszterelnök délután 5 órakor visszautazott Budapestre.

Éjjeli tanács.

Budapest okt. 23.

(Saj. tud.) Egy szenzáció hajhászó lap azt írja, hogy szombat éjjel Tisza István, Károlyi Mihály és Andrássy Gyula grófok értekezletet tartottak. Az értekezleten állítólag abban állapodtak meg, hogy minden olyan megegyezést, melynek a választói jog képezi gerincét, megfognak hiusítani.

Lemondott főherceg.

Bécs, okt. 23.

Károly Ferdinánd főherceg, Ferenc Ferdinánd öccse, aki Prágában térparracsnok, lemond rangjáról, hogy egy polgárleányt feleségül vehessen. A főherceg a Burg vezetéket veszi fel. Hír szerint a király beleegyezését adta a lemondáshoz és a 400.000 kor. évi járadékot biztosított Burg Károly Ferdinándnak. A lemondott főherceg menyasszonya Zuber Berta, aki egy tanár leánya.

Olasz-török háború.

Róma, október 23.

(Saját tud.) A bengazi ütközetről az olasz kormány megtiltotta minden tudósi-

lás adást. Ez az ütközet igen véres volt. Az olaszok ezernél több katonát veszítettek. A puszkaporos torony felrobbant.

Vasuti szerencsétlenség

Budapest, október 23.

(Saját tudósítónktól.) Csömör állomásról induló személyvonat ma belefutott Arpadtelep állomás közelében egy teher vonatba. A vonat két kocsija összetört. Két ember életveszélyesen, kettő pedig könnyebben sérült.

Tomasics lemondása.

Budapest, okt. 23.

(Saját tudósítónktól.) Tomasics bán állítólag le fog mondani állásáról. A bán lemondásának az az oka, hogy a 1912. évi költségvetésnél nem állapodtak meg a horvátokkal. A bán utódául Peasevics gróftól emlegetik.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A tegnapi gabonatózsdén vonatott volt a hangulat és a zárlatnál is tanyha maradt az irányzat, kivéve a tengeri, mely dacára a miniszteri igen javult kimutatásnak, megtartotta az árát, ugyanis mint kiderült, a burgonya kimutatásba egy egymillió mázsás összeadási hiba csuszott be és a gyűrűsök tartanak, hogy a tengerinél hasonló hiba fog kiderülni.

Határidők zárlata:

Októberi buza	— — — —	11.78
Áprilisi buza (1912)	— — — —	12.06
Októberi rozs	— — — —	10.47
Áprilisi rozs	— — — —	10.61
Októberi zab	— — — —	9.47
Áprilisi zab	— — — —	9.38
Májusi tengeri (1912)	— — — —	8.59
Augusztusi tengeri	— — — —	7.88
Augusztusi repce	— — — —	14.60

Budapesti értéktőzsdé.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — — —	832 —
Osztrák hitelrészvény	— — — —	637 —
Jelzálogbank	— — — —	483 —
Leszámitoló és pénzváltó	— — — —	568 —
Salgótarjáni kőszén	— — — —	674 —
Osztrák államvasut részvény	— — — —	719 —
Közuti vasut	— — — —	789 —
Beocsini cement	— — — —	— —
Rimamurányi vasmű	— — — —	619 —
Városi vasut	— — — —	415 —

SZERKESZTŐI PÓSTA.

B. J. Nagyvárad. Az ügyet továbbra is figyelemmel kísérjük. Az adatokat nem városi tisztviselőktől kaptuk. A főmérnök által kilátásba helyezett sajtópernek állunk elébe, a rágalmozás vádját pedig visszautasítjuk, hiszen a lapunkban leírt tényállást az a nyilatkozat is elismeri és megerősíti.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

A nagyváradai l. szert püspökség saját terméséből 250 hektoliter óbort áruba bocsát.
Érdeklődők a püspöki palota pinczejében megtekinthetik a bort; s ajánlatukat szíveskedjenek a püspökség jószágkormányosságához (Rakóci ut 33.) benyújtani.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legujabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy cipő szállítmány, az első nagyváradai selejtes cipő áruháza, ahol minden fajta cipő

igen olcsó árban kapható.

Belvárosi Takarek épület, Barcs-palota.

Formára és tartósságra felülmulhatatlanok

a MOSKOVITS

anatomiai cipők.

Egységárak: 10, 13, 17 korona.

Nagyvárad fióküzletek:

- I. Kossuth-utca 5. Gyár-épület.
- II. Bémer-tér, Bazar-épület.
- III. Zöldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.

Moskovits Farkas és Társa

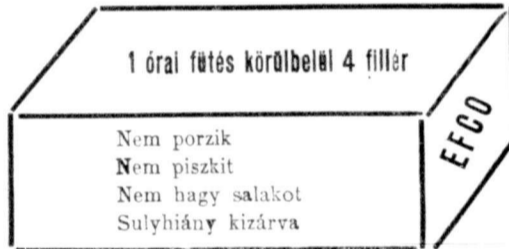
cipő és csizmagyár részvénytársaság.

EFCO

Porosz-szalon készítettéglá

a legkiválóbb

fűtőanyag

100 darab házhoz szállítva

5 korona.

Kizárólagos képviselő

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája

Szacsavay-utca 81. sz.

Telefon 323.

Vidéki megrendelést pontosan eszközöl.

TATRAY és TSA RT.

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavító műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában **Központi Takarékpénztári részvények** vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig beszolgáltatni szíveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadatni.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék csatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítani óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az új részvények a régiakkal azonos nevre állíttatnak ki, díj- és illetékmentes, ha azonban az új Egyesült intézetbeli részvény a régitől eltérő más névre állíttatik ki, a rendez részvényátírási-díj és illeték lesz fizetendő.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

MEGNYILT

a Bémer-tér sarkán Nagyvárad legelegánsabb cipőüzlete, hol óriási készletet tartunk mindenféle cipőáruban.

Egységáraink: 10, 13, 17. és 22. kor.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár részvénytársaság

NAGYVÁRAD.

BÉMER-TÉRI FÍÓK.

KAJÁRI ÖDÖN
ELECTROTECHNIKAI VÁLLALATA

TELEFON 497.

NAGYVÁRAD
BEÖTHY ÖDÖN U. 46

Készít **villamos világítási és erőátviteli,** valamint csengő és házi telefon berendezéseket. A legjobb minőségű **Dr. JUSTH-féle Wolframlámpák** 2 korona 30 fillérért kaphatók.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 > francia szájviz	25 >	1 tégely Margit krém	40 >	1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 > 50 >
1 > száj szagtalanító	50 >	1 > Diana krém	65 >	1 valódi serté hajkefe	70 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >	1 drb Dianna szappan	65 >	1 dublé bajuszkefe	20 >
8 > Thymol	20 >	1 dob Lickner puder	88 >	1 valódi serté rubakefe	45 >
1 > Stomatin	20 >	1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >	1 körömkefe	05 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	55 >	1 üveg amerikai petrol	50 >	1 surolókefe óriási	20 >
1 drb Odontin betét	85 >	1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >	1 surolókefe kisebb	10 >
1 üveg Picavan	98 >	1 fekete champos	12 >	12 drb Royal angol cipő orám	96 >
1 üveg Bay Rum	85 >	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > Jera violette brillantín	80 >	8 drb francia ibolya szappan	50 >	1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > francia brillantín	15, 20, 35 >	1 > Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 >	1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 > folyékony brillantín	50 >	1 > Speick szappan	28 >	1 mtr vörös gumieső	60 >
1 > valódi dió olaj	15 >	1 > Windsor szappan	88 >	Egynegyed Ko Brunz watta	85 >
1 > > > kivonat	75 >	1 tubus kaloderma	28 >		
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >	1 > Beloderma kézfinomító	20 >		
		1 üvegtégely tejcrém	20 >		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árákról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

Uradalma, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dajkovits E.

fényirodájában

Sas palota

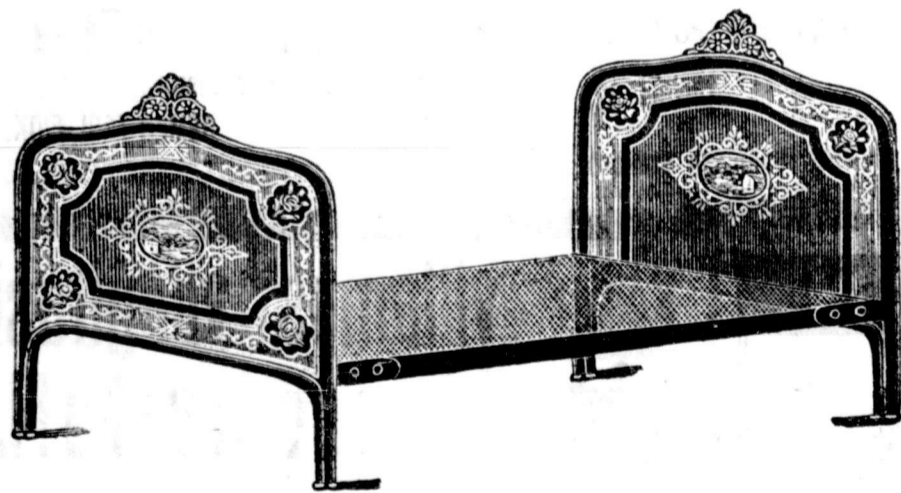
esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Vas- és Rézipar r.-t. Nagyvárad

Telefon Gyártelep 1015.

Telefon Városi raktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Rákóczi-ut 13-ik szám alatt
Weiszlovits - palotában

vas-és rézbútor kiállításunkat folyó hó 15-én megkezdjük. Raktáron tartunk a legszebb és legjobb kivitelű árukat. Eredeti gyári árban árusítjuk.

A szabadalmazott Éden-pamlag kizárólagos eladási helye!

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, a megtekintés vételkényszer nélkül maradunk

Teljes tisztelettel

Vas- és rézipar R.-T.